

JSME LIDI, NE ČÍSLA - POVÍDÁME SI A DĚKUJEME

V této rubrice přinášíme zážitky lidí z dob koronaviru.

Proč?

Protože jsme přesvědčeni, že pomáhá si takto povídat a překračovat rozdělení virem. Že se ze zkušeností svých i druhých učíme. Že je komu být vděčný. A také, že jednou budeme vzpomínat.

A díky těmto stránkám budeme vědět, že jsme i za časů koronaviru dokázali žít, rodit a umírat jako jindy. A že jsme i za časů koronaviru byli každý jiný, v rozmanitých světech, s rozmanitými zážitky, a přesto spolu.

Uvádíme rubriky, které budeme postupně doplňovat. Najdete v nich kromě povídání též propojení na další stránky – například na rubriku Pojdme si povídat na stránkách Hasičského záchranného sboru. <https://www.hzscr.cz/clanek/jsme-v-tom-spolu-pojdme-si-povidat.aspx>

Lidé z PITu

3. dubna 2020

U NÁS NA VSI, U NÁS VE MĚSTĚ

Mám víru v přátelství.

O přátelství Aristoteles mluví jako o ctnosti: „V nouzi, v ostatníchneštěstích se přátelé pokládají za jediné útočiště. Mladé lidi chránípřátelství od omylů, starým lidem poskytuje podporu, péči, zastoupení vpráci, kterou již nejsou schopni z důvodu svého stáří zvládnout, a muže vplné síle podněcuje ke šlechetným činům.“

Anna Juráčková, komunitní pracovnice, 1. dubna 2020

Morové rány a slib

Jako každý rok i letos se někteří z nás chystají na pouť naSvatý Kopeček u Olomouce. Tradice od roku 1715. Jedná se o slib.

Pamětní listina z 28. září 1715, kterou podepsali tehdejší představitelé obce, byla napsána „k památce všem obyvatelům budoucím v dobrou památku a uvarování všeho zlého“.

Asi nám moc neřeknou funkce jako purkmistr a proč byli dva. Nevím, jaký byl rozdíl mezi rychtářem a obecním rychtářem. Rozumím ale, že listina připomíná slib a naši zodpovědnost za jeho dodržení: „A tak já písař prostý a málo učený, všechny obyvatele nynější i také budoucí v ochranu Boží a ochranu Panny Marie poroučím a za to všech společně prosím, aby Boha všemohoucího v paměti měli a tento slib a závazek Bohu učiněný na věky nezapomněli.“

Na mor zemřelo v naší malé obci 28 lidí. Možná horší než smrt byla představa o nákaze a dodržování hygienických předpisů: „Syn otce, otec syna, matka dceru, dcera matku, bratr bratra, sestra sestru, soused sousedu navštívit, tím méně ke hrobu sprovodit nesměl.“

Byli pochováváni za vsí v místě, kterému se dodnes říká „krchůvek“. Pochovával je hrobník? A jak se před morem chránil? Představuji si bezmoc přeživších. „A tak toho času sousedé a obyvatelé obce byli postaveni v tak velkém zármutku, strachu smrti a nakažení rány morové. Kdy ráno neb večer jsme spolu mluvili a smutný hlas slyšeli, sešli jsme se a radu udělali.“

Dali slib za sebe i za budoucí obyvatele o každoročním putování v posvátná místa. Jejich víra nebyla podmíněna vyslyšením prosby: „Ač my toho, aby nás Bůh uslyšeti ráčil, mluvíti nesmíme, ale to všichni dosvědčiti pod dobrým svědomím můžeme, že od tohoto času žádný víc tím nakažením z tohoto světa neodešel.“

Krchůvek je dodnes pietním místem plným pokoje a smíření. Nestojí u kapličky, která byla postavena o pět let později uprostřed obce. Vede k němu polní cesta.

Loni jsme ji osázeli stromky. Kopali jsme jámy pro kořeny, zasypávali stromky hlínou, stěžovali si na sucho a ve velkém nosili vodu. Dospělí, mladí i starší děti. Malé běhaly kolem. Z dnešního pohledu pohodová doba.

A mne napadá, jaká je dnes naše víra?

Jana, speciální pedagožka, 6. dubna 2020

U nás na faře ve 2+1

Mým snem už od dob studia teologie nebyla „úrodná fara v Polabí“, jak říkával můj, dnes již zvěčnělý kolega. Naopak mě oslovovalo hnutí dělnických kněží, které vzniklo ve 30. letech 20. století ve Francii. Ne že bych chtěl stát osm hodin u pásu. Spíš jsem se chtěl uživit jinak než jako klasický farář na plný úvazek s kostelem a farou. Setkávat se s lidmi, kteří mnohdy ani netuší, že Velikonoce mají něco společného s křesťanstvím, a kteří duchovního znají jen ze Švejka v podobě feldkuráta Katze.

Toto se mi záhy splnilo. Jak řekl Oscar Wilde *Když nás chtějí bohové potrestat, vyslyší naše modlitby*. Místo sepisování nedělního kázání jsem často řešil spíše existenční než existenciální problémy. Navíc v církvi, ve které sloužím, máme ledva tři obyvatelné fary, takže i kdybych se tloukl do hlavy za své mladické odmítání stálosti a zakotvení, nešlo by s tím nic moc dělat. A tak jsem ve „skorofinále“ skončil v Praze v pronajatém 2+1. Před epidemií Covid-19 to v zásadě nijak nevadilo. Jsa kavárenským povalečem, setkával jsem se s lidmi po kavárnách, kde jsme řešili běžnou agendu od přípravy na svatbu, přes zpovídání, až po běžné sdílení. Jen na bohoslužby jsme se většinou scházeli v kapli, občas po bytech. Vyhlášením karantény toto padlo. A tak místo vysedávání po restauračních zařízeních a pravidelných bohoslužbách v kapli sdílíme se ženou a dospívající dcerou našich necelých 50 m² a řešíme, jak si zajistit v rámci home-office soukromí na telefonování, videokonference atp. Považuju za velký úspěch, že jsme si zatím vzájemně nevyškrábali oči. Trávíme spolu tolik času jako nikdy od dob, co se holky nastěhovaly. A výše zmíněný domácí úřad pohodě také nepřispívá. Zrovna, když píšu tento text, nevlastní dcera vedle špačkuje nad zadáním z Křesťanské výchovy.

Jak fungujeme jako společenství v této době? Ve chvíli, kdy není možné se osobně setkávat, začali jsme víc využívat distanční komunikaci. S farníky si voláme, píšeme, v mailu jim občas posílám kázání, většinou cizí, protože jsem je za ta léta strávená s nimi přesvědčil o tom, že líp jim opravím telefon, než bych je obohatil svým kázáním. Také sdílíme příspěvky na Knize tváří (neboli facebooku) a v neděli místo bohoslužby máme biblickou hodinu po Skype, kde rozebíráme společně biblické texty, připadající na danou neděli. Posluchači se proměnili. Připojili se lidé, kteří z nejrůznějších důvodů nedocházejí na pravidelné bohoslužby. A jiní, zpravidla tvořící pevné jádro, zápasí s finesami elektronické komunikace natolik, že jsou mimo.

Těším se, až karanténa skončí, a my se budeme zase pravidelně scházet. Zároveň doufám, že si i něco z této doby přeneseme. Byť třeba jen ty biblické po Skype. Dlouhá léta jsme totiž přemýšleli, jak je dělat, a teď se nám to konečně povedlo.

Marek Bendy, starokatolický duchovní, 7. dubna 2020

Bude dobře, i když třeba jinak

Jsme teď uzavřeni doma, moc mi chybí rodina, děti, vnučka, kamarádky, hodně pracuji. Po prvním šoku, že to je jako vězení, mi trochu otrnulo, chodím na procházky, občas si zaběhat, do lesa. Je tam všude krásně, v lese je obzvlášť dobře.

Vlastně díky karanténě mám i víc času na práci. Odpadly schůzky se zákazníky, všechno řešíme po telefonu.... a jde to. Přestali k nám chodit za tatínkem osobní asistenti (které mám jinak ráda), za maminkou zdravotní a rehabilitační sestry a jiné pomocnice – také je mám ráda. Ale teď k nám prostě nechodí nikdo. Nejezdíme na zdravotní kontroly k různým specialistům, recepty nám posílají elektronicky. Mám víc klidu na práci a mám práce hodně. To jsem sice ráda, ale práce pro mě není všechno.

Za chvíli mi dojdou knížky z knihovny, ještě že máme internet a televizi. Hlavně ten internet – můžeme se vidět s našimi dětmi, posílat fotky, alespoň malá nahrávka.

A mám i výbornou kamarádku – naši cvičitelku na pilates. Každý den pro nás připravuje online cvičení, na závěr se všechny, vlastně všichni, pozdravíme, zamáváme si. Jsme půl hodiny společně na jedné vlně, protáhneme se, zapsilujeme, povzbudíme a každý den se na to těšíme.

Nezoufám si, mí tři senioři jsou zatím zdraví, rodiče začali s hezkým počasím chodit zase na krátké zdravotní procházky. Radujeme se z toho mála, co je nám umožněno. A bude líp, věřím v lepší časy, jsem optimista.

Asi před 10lety se nám před Velikonocemi ztratil náš malý pejsek, asi 20 km od domova. Jezdili jsme ho do té oblasti hledat každý den, hodiny jsme chodili po loukách, po lese, pomáhali nám místní lidé, telefonovali nám, že ho někde zahlédli, ale nikomu se nepodařilo ho chytit. Na Velký pátek jsme ho našli – po čtyřech dnech. Byl to takový zázrak.

Přeji Vám alespoň malý zázrak, ať třeba jenom setkání a pozdravení od někoho milého. Určitě zase bude dobře, i když třeba jinak.

Helena, stavební inženýrka, podnikatelka na homeoffice, rodinná pečující, 8. dubna 2020

Děti a velikonoční „hrkání“

Z dětství si pamatuji, jak ve čtvrtek před Velikonocemi nastalo ticho. Na Zelený čtvrtek večer se naposledy zvonilo, a ticho přecházelo z pátku na celý sobotní den. Otec nás děti poučoval: „Zvony odletěly do Říma.“ Jak velkým zážitkem bylo, když na velikonoční sobotu večer se z úplného tichav kostele rozezněly zvony, zvonky u oltáře, varhany v jásavých tónech, také zvonečky lidí v lavicích!

V tichu bylo nutno nahradit časomíru zvonů, a tak se hrkalo a hrká. Možná, že některé děti už nevědí proč, přesto u nás na vsi byly vždycky ochotné o Velikonocích v pátek a sobotu brzy vstávat, aby šestá hodina ranní byla alespoň odhrkána, když už ne odbita. Chodilo se

průvodem od kapličky pod vedením nejstarších školou povinných dětí. To je věkový limit pro tuto funkci. Být hrkačem je čest a patřičně se účast odměňuje.

Ale co letos za koronavirových Velikonoc? V dubnovém Obecním zpravodaji se objevila pro děti výzva: Nahrajte své hrkání, v určitý čas pustíme všechny nahrávky obecním rozhlasem. Nachystejte hrkačky a ve známém čase začněte naplno u svých domů nebo na zahradách!

Koho to byl nápad nevím, ale ve vedlejší vsi dokonce nějakého mocného hrkače ještě navíc pustili na věž kostela. Jsem ráda za tyto nápady. Naše krajina potřebuje hlas zvonu nebo hrkače, stejně jako jinde potřebují velebit Boha z věží minaretu nebo praporky ve větru či posvátnými mlýnky.

Všechno se povedlo, hrkalo se od čtvrtka do soboty. A na Bílou sobotu vpoledvečer se jako vždy zapálil Paškál, i když do kostela jsme nesměli. Velikonoční svíce v oknech bytů přemáhaly temnotu a jako každoročně se rozezněly zvony naděje ve vzkříšení.

Jana, speciální pedagožka, 13. dubna 2020

U nás ve sboru

Patřím mezi ohrožené druhy, protože jsem 70+. Jsem křesťanka a tato současná situace nám starším leccos ubírá a leccos přináší. Zjišťujeme, jak nás naše děti vnímají s láskou. Vnoučata nás nabádají ke zvýšené hygieně, protože - až „ta hygiena skončí“ - budeme jim zase moci upéct bábovku. Je to milé a posilující. Šijeme roušky, abychom byli něco platní, Přesto nám chybí kontakt s našimi bratry a sestrami ze sboru.

Míváme každé pondělí tzv. kavárničku, kde se scházíme. Náš pan farář pro nás vymyslel kontakt přes počítač. Ten máme skoro všichni doma, ale musíme k němu mít vnuky, kteří nám s ním pomohou. A to teď nejde. Pan farář se toho ujal. Slíbil, že nás na dálku naučí, jak se můžeme společně připojit do videokavárničky. A povedlo se. V pondělí tedy máme možnost prožívat společenství nad Biblií a se zpěvníkem. O Velikonocích na Velký pátek jsme měli čtené pašije, ve kterých jsme vystupovali i my, členové sboru. A na Velikonoční neděli společné bohoslužby. Je to super.

Za to, že se to povedlo, děkujeme nejen našemu faráři a vikáři, ale hlavně tomu, kdo nad námi stojí a opatruje nás. Jsme v Božích rukou a to vnímáme teď daleko intenzivněji než kdy jindy. Děkujeme našim doktorům, sestřičkám, hasičům, policistům, vojákům a všem, kteří pomáhají. Uvědomujeme si, jak jsou stateční, a myslíme na ně v modlitbách.

Helena, členka poděbradského sboru ČCE, 14. dubna 2020

Co nás učí děti a kytky

Stejně asi jako mnozí nejen v posledních dnech přemýšlím o budoucnosti člověka. Naději pro lidstvo. O křehkosti našeho bytí není pochyb.

Nemám ráda hru na schovávanou, děti ji milují. Při počítání do deseti si vždycky připomenu, jak jednoho krásného dne při téhle hře uklouzla osmiletá dcerka a letěla ze srázu asi dva metry volným pádem. Krev na hlavě byla od poranění v ústech a preventivní vyšetření dopadlo dobře, ale byl to dopad jen milimetr od kamene.

Děti hru milují a hrají ji tedy s dědečkem. V těchto dnech na dvorku a zahradě. Najednou zaslechnu známé počítání, ale naše děti ani děda tu nejsou. Sousedovi přes plot už dorostla

holčička, hraje s tatínkem na jejich zahradě, maminka hlídá sestřičku a nahlas mne zdraví. Dnes mluvíme o tom, jak nám povyroستly kopřivy a jaké bylinky se ještě hodí sbírat. Rodina, která cvičí jógu, zdraví Slunce a nikdy nezapomene pozdravit úsměvem každého, koho potkají. I přes roušku se usmívají. Začínám se uklidňovat, je mi nějak dobře. Věřím, že i když tyto děti vyrostou, budou si jiné hrát na schovávanou. Je tu přítomna víra, naděje i láska.

Když mám čas, dívám se na seriály. Nestydím se za žánr, detektivky nebo sci-fi. Dobro a zlo v souboji, kde musí zvítězit dobro. Jeden z mých oblíbených seriálů v minulých létech byla Hvězdná brána. Náhodně jsem pustila nějaké opakování starých dílů. Hlavní hrdinové se dostanou do neznámého světa, po jejich příchodu začnou obyvatelé podléhat záhadné infekci. Odborníci nastoupí na odběr vzorků, jak to vidáme v tomto čase denně ve zprávách, posílají sondu dál, aby se zjistilo, jestli i ostatní vesnice, které pozemšťané nenavštívili, jsou také postiženy. Důležitou informací pro záchranu je zjistit, jak se nákaza šíří. Nakonec přijde na záhadu jedna z hlavních akčních hrdinek. Existuje souvislost mezi zpívajícími rostlinami (kterým lidé narušili zvukovou frekvenci), a obyvateli planety. Jak mohla tušit souvislost? Zdráhavě se přiznává: „Doma si povídám s květinami.“

S kytkami si nepovídám, ale jsem citlivá na lapálie v přírodě – sucho, kůrovec, ledovec – nevidím tu přímou souvislost s virovou patálií, ale možná, že ji nevidím, protože si nepovídám s kytkami! Možná, že křehkost našeho bytí by dostala smysl, kdybychom přijali víru, že jsme zodpovědní za život kolem nás, máme mu sloužit s láskou a tak najdeme naději do dalších dnů.

Jana, speciální pedagožka, 16. dubna 2020

Kdo pochybuje?

Je zajímavé, kolik času je v dnešní době věnováno popisu, jak žijí, jsou ohroženi a nedostatečně podporováni pracovníci i křehcí obyvatelé v domovech pro seniory.

Základem alespoň trochu věrohodné reportáže je pro mne znalost terminologie pracovníků v sociálních službách, pracovníků v přímé obslužné péči. Pracovníků, kteří nejsou sociálními pracovníky, ani zdravotními sestrami. Ale dnes se o jejich těžké práci moc nemluví, přednost mají ochranné pomůcky, popisy speciálních postupů, doporučených i nařízených režimů. Fungování na uzavřených odděleních.

Příběh z jednoho nejmenovaného Domova mne nadzvedl. Od samého počátku pandemické situace se citlivě v zájmu klientů reagovalo na vznikající požadavky. Hledaly se možnosti v nevyhovujících prostorách, jak zajistit preventivní oddělená lůžka v požadovaném počtu i jak zabezpečit chod takto uzavřeného oddělení. Popis je zbytečný, tak jak by to mělo vypadat, se omílá pořád dokola ve vyjádřeních odpovědných pracovníků. Vše oficiálně prošlo hygienickou kontrolou.

Lidé v tomto Domově žijí i umírají navzdory virům i působením virů. V době, kdy byly kvůli každoročně se opakující chřipce zakázány návštěvy, umožnilo vedení Domova u jedné klientky výjimku a na přání rodiny povolilo návštěvy. Rozhodující bylo, že lékař konstatoval terminální stav, tedy stav před smrtí. Zákazy kvůli chřipce plynule přešly v zákazy z důvodů koronavirových. Klientčin stav se zhoršil, měla vysokou teplotu. Vedení umožnilo rodině rozloučit se a přemístilo klientku podle pokynů preventivně na uzavřené oddělení. Žádný převoz do nemocnice. Známý personál, služby podle potřeb. Když umírala, nebyla sama.

Pracovníci se dočkali uznání od rodiny, ale pěknou sprchu si vysloužili od koronera. Neznal Domov a umírání doma. Zato dbal pokynů a požadavků zákona, ať byl jejich výklad v těch dnech nejasný, jak chtěl. Přítomným pracovníkům včetně zdravotní sestry zpochybnil jejich snahu být lidmi v pomáhající profesi: „Který odborník vám schvaloval postupy a zvlášť“

ochranné pomůcky?“ Nálada, „společně to zvládneme“, se změnila. Pochybnosti se šíří, strach se Domovem plíží.

Jana, speciální pedagožka, 16. dubna 2020

Hudba si svou cestu najde

Učím na klavír v pěti rodinách v jedné dlouhé ulici, kde se všichni znají. 11. března se zavřely školy, takže v každé z rodin je více dětí než obvykle. Dochází mi, jak všechna ta nařízení přišla nečekaně a spousta lidí neměla možnost zajistit si hlídání.

V chráněné dílně *6tej smysl* šijeme roušky. Přišli jsme o všechny jarní zakázky, ale nezoufáme. Městský úřad postupně objednává na tisíce roušek pro seniory a další potřebné. Roušky šije ve městě i spousta maminek zadarmo. Nosí je do Městského domu dětí a mládeže, tam je dávají hasičům ke sterilizaci a ti je věší na plot rouškovník. Pomáháme si navzájem, pozdravujeme se přes sociální sítě.

Po dvou týdnech přichází únava. Sleduji už jen aplikaci mujrozhlas, kde jsou stručně a přehledně důležité informace od místního krizového štábu. Město hlásí poměrně dlouho „0“ nakažených. Někteří to přikládají Palladiu země české, reliéfnímu zobrazení Panny Marie s dítětem, které se po letech vrátilo zpět do Staré Boleslavi. Život malých firem v ulici Maxe Švabinského, kde je chráněná dílna, se moc nezměnil. Úterky v dílně stále ještě zpíváme. V rozestupech, naplno, a cítíme velkou úlevu. Chodíme si pro polévku k Tomášovi do jídelny U Karla. Otevřel si okénko a zdá se, že lidé chodí jako dřív. Jen ty plasty, hrůza. Kupujeme celý hrnec polévky, abychom se tomu vyhnuli. Navštívily jsme také sousedku květinářku, daly jsme jí roušky a ona nám dala květiny. Sousedský obchod bez peněz. Ušily jsme roušky pro chlapy ve městě, co dělají na stavbách a pomáhali nám před měsícem se stěhováním dílny.

Na konci března jsme se domluvily s jednou paní, která už téměř nevidí, že jí paměti jejího muže budu nyní číst po telefonu. Když jí přes balkón předávám TV program a ona mi podává ty paměti, mám knedlík v krku a ona slzy dojetí. Když si pak voláme, je to už velká radost. Z pamětí se dozvídáme, co lidem pomáhalo v minulosti. Třeba si zazpívat.

Krizový štáb mi na začátku dubna nedovolil hrát pod okny Domova s pečovatelskou službou. Chybí mi společné muzicírování, a tak to zkusím virtuálně. Napadá mne poslat písničku pro radost ségře na ARO, pak tátovi, pak jednomu členovi kapely. A najednou to zabírá, chodí mi odpovědi s jejich hudebními pozdravy. Po měsíci z toho vzniká desítky písniček pro děti z místní autistické třídy. Po celou dobu karantény mi v hlavě zní různé melodie. Taková moje hudební modlitba, plná děků, prosb, žalu i radosti. Nakonec smím zahrát pod okny jedné paní k 98. narozeninám. Z oken vykukují i ostatní obyvatelé DPS a zpívají s námi. Jeden pán se přidává na foukací harmoniku.

Za jediný měsíc se spousta dveří zavřela, jiné se otevřely. Mnoho věcí jsme mohli zažít jinak. Třeba hudbu. Zazpívat si znovu jen tak pro sebe, poslat písničku kamarádovi virtuálně nebo si ji s ním na dálku zazpívat. Hudbu nejde zastavit. Svou cestu si najde.

Radka, lektorka hudby, 20. dubna 2020